

KONFERENSIYALAR UZ

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**III RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

IYUN, 2025

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.uz>

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**III RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, iyun

TOSHKENT-2025

ISBN 978-9910-09-176-6

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.

III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2025. – 245 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 3-iyun

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda “Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar” mavzusidagi III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

ISBN 978-9910-09-176-6

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Sciencesproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TARIX FANLARI

Atamuratova Dilafroz

"ISHTIROKIYUN", "QIZIL BAYROQ", "TURKISTON" GAZETALARIDA XIVA XONLIGI, XXSR
HAMDA XSSRGA OID XABARLAR VA ULARNING AHAMIYATI 7-9

Sultanov Samandar

XORAZM VOHASI VA QUYI ZARAFSHON VODIYSI BRONZA DAVRI MANZILGOHLARIDA
ARXEOLGIK TADQIQOTLAR NATIJALARI 10-12

Bobobekova Nargiza

JIZZAX VILOYATI SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMI
FAOLIYATI TARIXI (XX ASR BOSHLARI) 13-19

IQTISODIYOT FANLARI

Tangirkulov Bekzod

TIJORAT BANKLARIDA MOLIVAVIY RESURLAR
SHAKLLANISHINING NAZARIY ASOSLARI 20-24

FILOLOGIYA FANLARI

Azamatova Gulnoza

NEMIS TILIDAGI "EIN" SO'ZI VA UNING QO'LLANILISHI 25-27

Nazimova Himmatoy

EPOS JANRINING PAYDO BO'lishi VA SHAKLLANISH MASALALARI TAHLILI 28-31

Tadjiyeva Umida

MAQOLLAR TILSHUNOSLIK SOHASINING O'RGANISH OBYEKTI SIFATIDA 32-35

Matyaqubova Ozoda

FRANSUZ TILIDAGI GAP TARKIBLI FRAZEOLGIK
BIRLIKLA VARIANTLARINING TURLARI 36-40

Qilicheva Shahlo

O'ZBEK VA NEMIS TILLARIDA QO'SHMA SO'ZLARNING MORFOLOGIK,
STRUKTURAL YASALISHI 41-45

Samandarova Nilufar

FRANSUZ TILIDA HARAKATGA YO'NALTIRILGAN FE'LLARNING
IFODA XUSUSIYATLARI 46-49

Jumanazarova Kamola

ABDULLA QODIRIYNING „O'TKAN KUNLAR" ROMANIDA
MILLIYLIKNING IFODALANISHI 50-52

Abdullayeva Gulnora

HOZIRGI NEMIS TILIDA "ES" KOMPONENTLI GAPLARNING MA'NOSI VA VAZIFALARI HAMDA
ULARNING O'ZBEK TILIDAGI SINTAKTIK EKVIVALENTLARI 53-56

YURIDIK FANLARI

Karaxodjaeva Okilaxon

O VZAIMODEYSTVIY OLIY MAJLISA RESPUBLIKI UZBEKISTAN I ORGANOVA
GOSUDARSTVENNOY VLASTI PRI OSUJESTVLENIY
PARLAMENTSKOGO KONTROLYA 57-62

<i>Otamirzayev Oybek</i> YER OSTI SUVLARI HUQUQIY MUHOFAZASI YO'LIDAGI MUHIM QADAM	63-65
<i>Abdihakimov Samandar</i> SUD HAL QILUV QARORLARINI BEKOR QILISH YOKI O'ZGARTIRISH ASOSLARI TURLARI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	66-69
<i>Komilov Asadbek</i> MATBUOT ERKINLIGI BO'YICHA XALQARO STANDARTLAR	70-74
<i>Xudaibergenova Dilnoza</i> RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA MULK HUQUQIGA OID HUQUQIY ASOSLARNI TAKOMILLASHTIRISH	75-79
<i>Eraliyeva Malika</i> "INSON" IJTIMOIIY XIZMATLAR MARKAZLARI FAOLIYATINING HUQUQIY ASOSLARI: IJTIMOIIY XIZMATLARNING SIFATINI OSHIRISH YO'LLARI	80-82
<i>Самигжонов Зилола</i> ПОНЯТИЕ, ПРИНЦИПЫ И КЛАССИФИКАЦИЯ ВИДОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ИНОСТРАННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	83-87
<i>Asqarov Nodirbek</i> VOYAGA YETMAGAN SHAXSLARNI G'AYRIIJTIMOIIY XATTI-HARAKATLARGA JALB ETGANLIK HOLATLARINI KVALIFIKATSIYA QILISHDA AMALIYOTDA YUZAGA KELAYOTGAN AYRIM MUAMMOLAR VA ULARNING YECHIMLARI	88-92
<i>Тураев Абдуазим</i> ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПЕНИТЕНЦИАРНОЙ СИСТЕМЫ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	93-102
<i>Murodova Sojida</i> WHAT CAN UZBEKISTAN LEARN FROM CHINESE SMART COURTS?	103-107
<i>Akramova Sabrina</i> O'ZBEKISTONDA AXBOROT XAVFSIZLIGININ HUQUQIY ASOSLARINI TATBIQ ETISHDAGI MUAMMOLAR	108-111
<i>Шермухамедова Камилла</i> ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ СДЕЛОК В СФЕРЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	112-116
<i>Саматова Шахзода</i> ПРОБЛЕМЫ ПРИМЕНЕНИЯ ОБЕСПЕЧИТЕЛЬНОГО ПЛАТЕЖА КАК СПОСОБА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИСПОЛНЕНИЯ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	117-120
<i>Акрамов Акмалжон</i> ГОСУДАРСТВЕННЫЙ БЮДЖЕТНЫЙ КОНТРОЛЬ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ	121-125
<i>Гофуржонов Низомиддин</i> ТРАНСФОРМАЦИЯ КОНЦЕПЦИИ НАСИЛИЯ НАД ДЕТЬМИ В СОВРЕМЕННОМ МЕЖДУНАРОДНОМ ПРАВЕ: СРАВНИТЕЛЬНО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ	126-132
<i>Акрамова Хилола</i> ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ И ЗАЩИТЫ ПРАВ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ	133-136

<i>Safayev Javohir</i> XORIY DAVLATLARDA PARLAMENT TEKSHIRUVI: HUQUQIY MEKANIZMLAR VA AMALIY TAJRIBA	137-140
<i>Кучкорова Гулхаёт</i> РАЗВИТИЕ АДМИНИСТРАТИВНОГО ПРАВА В СТРАНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	141-144
<i>Бобоева Муслима</i> ПРАВОВОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ИНДИВИДУАЛЬНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЯ КАК СУБЪЕКТА ГРАЖДАНСКОГО ПРАВА	145-150
<i>Султонова Дурдона</i> АНАЛИЗ ВЛИЯНИЯ КИБЕРПРЕСТУПЛЕНИЙ НА ЭЛЕКТРОННУЮ КОММЕРЦИЮ В КОНТЕКСТЕ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	151-157
<i>Мелсова Камила</i> ПОНЯТИЕ, ПРАВОВАЯ ПРИРОДА И КЛАССИФИКАЦИЯ ПООЩРИТЕЛЬНЫХ НОРМ.....	158-162
<i>Soatboyeva Shoxnura</i> FUQAROLIK HUQUQIDA MULK HUQUQINI HUQUQIY HIMOYA QILISH INSTITUTINING NAZARIY VA AMALIY JIHATLARI	163-166
<i>Qilichev Nosirbek</i> QILMISHNING JINOIYLIGINI ISTISNO QILUVCHI HOLAT SIFATIDA – KAM AHAMIYATLI QILMISHLARNING HUQUQIY TAHLILI	167-169
<i>Allamberganova Farida</i> ANGLO-SAKSON HUQUQIY TIZIMI DAVLATLARI TAJRIBASIDA ELEKTRON TIJORAT VA ISTE'MOLCHILARNING HUQUQIY HIMOYASI	170-175
<i>Turg'unboyev Abrorjon</i> XALQARO HUQUQDA ATROF-MUHITGA YETKAZILGAN ZARAR UCHUN DAVLATLAR JAVOBGARLIGI ASOSLARI VA MUAMMOLAR	176-180
<i>Abdumalikov Otabek</i> AXBOROT OLISH HUQUQINING KONSTITUTSIYAVIY-HUQUQIY ASOSLARI: AXBOROT TURLARI VA MANBALARINING HUQUQIY JIHATDAN TASNIFLANISHI	181-187
<i>Xursanov Shamsiddin</i> BARQAROR RIVOJLANISH TAMOYILLARINI XALQARO SAVDO MUNOSABATLARIGA IMPLEMENTATSIYA QILISH: MUAMMO VA TAKLIFLAR	188-192
<i>Adizova Nargiza</i> ELEKTRON TIJORAT SHARTNOMALARINING AN'ANAVIY TIJORATDAGI SHARTNOMALARDAN FARQI VA O'ZIGA XOSLIKLARI	193-196
<i>Omonkeldiyeva Sevara</i> O'ZBEKISTONDA ELEKTRON TIJORATNING SHAKLLANISHI VA HUQUQIY ASOSLARI	197-199
<i>Anvarova Azizabonu</i> FUQAROLIK PROTSESSIDA MEDIATSIYANING HUQUQIY ASOSLARI	200-203
<i>Сайдалиева Ойсултанмахон</i> ДОКТРИНА СНЯТИЯ КОРПОРАТИВНОЙ ВУАЛИ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ КРУГА ОТВЕТСТВЕННЫХ ЛИЦ	204-211

Qahramonova Sevinch

IJTIMOIIY ADOLAT PRINSIPINI TA'MINLASH:

KONSTITUSIYAVIIY-HUQUQIIY TAHLIL 212-215

Xolmo'minova Barchinoy

RAQAMLASHTIRISH TUSHUNCHASI VA UNING IJTIMOIIY SOHALARGA, XUSUSAN, PENSIYA

TIZIMIGA TA'SIRI 216-220

Sadinov Shohboz

XORIJIY DAVLATLARDA ADVOKAT XIZMATIGA HAQ TO'LASHNING O'ZIGA XOS

XUSUSIYATLARI 221-226

Harifov Sobir

FUQAROLIK JAMIYATINING MA'NAVIY HAYOTIDA HUQUQIIY TARBIYANING O'RNI..... 227-231

PEDAGOGIIKA FANLARI

Turgunova Nilufar

CHARACTERISTICS OF IMPLEMENTING HEALTH-PROMOTING

TECHNOLOGIES IN INCLUSIVE EDUCATION SETTINGS 232-234

TIBBIYOT FANLARI

Жураев Жамол

ПРИЧИНЫ РЕЦИДИВА ПОСЛЕ ЛЕЧЕНИЯ ГЕПАТИТА С 235-237

Jumabaeva Miyasar, Xidoyatova Dilbar, Mansurova Nargiza

INSULTDA HARAKAT BUZILISHLARINI TRANSKRANIAL MAGNIT STIMULYATSIYA (TMS)

YORDAMIDA KORREKSIYA QILISHNI OPTIMALLASHTIRISH 238-244

IJTIMOY ADOLAT PRINSIPINI TA'MINLASH: KONSTITUSIYAVIY-HUQUQIY TAHLIL

Qahramonova Sevinch Farhodovna

Toshkent davlat yuridik universiteti magistranti

Email: aristokratkaaaaa@gmail.com

Toshkent, O'zbekiston

Annotatsiya: Maqolada ijtimoiy adolat prinsipining konstitutsiyaviy-huquqiy asoslari tahlil qilingan. Germaniya hamda O'zbekiston Respublikasining konstitutsiyaviy qonunchiligida ijtimoiy adolatni ta'minlovchi mexanizmlar qiyosiy tahlil asosida o'rganilgan. Tadqiqot natijasida esa ikki davlatning ijtimoiy himoya tizimlaridagi o'xshashlik va farqlar aniqlangan. Maqolada ijtimoiy adolat konsepsiyasining nazariy asoslari, uning konstitutsiyaviy belgilanishi va amaliy ta'minlanish yo'llari ko'rib chiqilgan. Germaniyaning ijtimoiy bozor iqtisodiyoti modeli va O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy islohotlari kontekstida adolat prinsipining ro'li baholanganli ko'rsatilgan.

Kalit so'zlar: ijtimoiy adolat, konstitutsiyaviy huquq, ijtimoiy himoya, ijtimoiy davlat, qiyosiy huquqshunoslik, Germaniya, O'zbekiston, inson huquqlari

ENSURING THE PRINCIPLE OF SOCIAL JUSTICE: A CONSTITUTIONAL AND LEGAL ANALYSIS

Qahramonova Sevinch Farhodovna

Master's student, Tashkent State University of Law

Email: aristokratkaaaaa@gmail.com

Tashkent, Uzbekistan

Abstract. This article analyzes the constitutional and legal foundations of the principle of social justice. It explores, through comparative analysis, the mechanisms for ensuring social justice within the constitutional legislation of the Federal Republic of Germany and the Republic of Uzbekistan. As a result of the study, similarities and differences in the social protection systems of both countries have been identified. The article examines the theoretical foundations of the concept of social justice, its constitutional formulation, and the practical ways it is implemented. The role of the principle of justice is assessed in the context of Germany's social market economy model and Uzbekistan's socio-economic reforms.

Keywords: social justice, constitutional law, social protection, welfare state, comparative law, Germany, Uzbekistan, human rights.

DOI: <https://doi.org/10.47390/978-9910-09-176-6/rkm-46>

Ijtimoiy adolat prinsipi bugungi kunda zamonaviy davlat va huquq kabi nazryalarning markaziy tushunchalaridan biri hisoblanadi. XX asrning ikkinchi yarmida dunyoning ko'plab mamlakatlar konstitutsiyalarida ijtimoiy davlat konsepsiyasini yanada mustahkamlagan va ijtimoiy adolatni ta'minlashni davlatning eng asosiy maqsadlaridan biri sifatida belgilab bergan. Ijtimoiy adolat prinsipi nafaqat inson huquqlari va erkinliklarini himoya qilish, shu bilan bir qatorda, jamiyatdagi ijtimoiy tenglik va barqarorlikni ta'minlashda ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Germaniya Federal Respublikasi va O'zbekiston Respublikasining konstitutsiyaviy tizimlarida ijtimoiy adolat prinsipiga alohida e'tibor qaratilgan. Germaniyaning "ijtimoiy bozor

iqtisodiyoti" modeli va O'zbekistonning "inson manfaatlari ustuvorligiga asoslangan ijtimoiy davlat" konsepsiyasi ijtimoiy adolatni amalga oshirishning turli yo'llarini ko'rsatadi.

Ijtimoiy adolat tushunchasi ko'p qirrali va murakkab fenomen bo'lib, uning mohiyatini tushunish uchun turli nazariy yondashuvlarni tahlil qilish zarur. John Rawls o'zining "Theory of Justice" asarida adolatni jamiyatning asosiy tuzilmasi sifatida ta'riflagan va "adolat - bu ijtimoiy institutlarning birinchi fazilati" deb ta'kidlagan.

Nemis huquqshunoslari esa ijtimoiy adolat tushunchasini "Soziale Gerechtigkeit" atamasi bilan ifodalaydilar va ijtimoiy adolatni davlat faoliyatining eng asosiy prinsiplaridan biri sifatida ko'rib chiqadilar. Bu konsepsiya XIX asr oxiri - XX asr boshlarida Gustav Schmoller va Lujo Brentano kabi iqtisodchilar tomonidan ishlab chiqilgan. Nemis konstitutsiyaviy huquqida ijtimoiy adolat prinsipi "ijtimoiy davlat" (Sozialstaat) tushunchasi orqali o'z ifodasini topgan.

O'zbek huquqshunosligida ijtimoiy adolat masalasi mustaqillik yillarida faol ravishda o'rganila boshlandi. O'zbekistonlik olimlar ijtimoiy adolatni milliy mentalitet va madaniy qadriyatlar kontekstida tahlil qiladilar. Bu yondashuv mahalliy sharoitlar va tarixiy tajribani hisobga olgan holda ijtimoiy adolat prinsipini amalga oshirishga imkon beradi.

Germaniyada ijtimoiy adolatning konstitutsiyaviy asoslari Germaniya konstitutsiyaviy huquqida ijtimoiy adolat quyidagi yo'nalishlar orqali ta'minlanadi:

Mehnat huquqlarining himoyasi. Asosiy qonunning 11-moddasi majburiy mehnatni taqiqlaydi va kasb tanlash erkinligini kafolatlaydi. Federal Mehnat sudi va ijtimoiy sudlar tizimi mehnatchilar huquqlarini himoya qilishda muhim rol o'ynaydi. 2019-yil statistik ma'lumotlariga ko'ra, Germaniyada mehnat nizolari bo'yicha sudlar 85% holatda ishchilar foydasiga qaror qabul qilgan. Bunday statistiklardan kelib shuni xulosa qilish mumkinki, Germaniya Federatsiyasi ijtimoiy davlat sifatida o'z qonunlarida ijtimoiy adolatni ta'minlab bergan yetakchi davlatlardan biri hisoblanadi, 85% mehnat nizolarining ham aynan fuqarolar, ya'ni ishchilarning foydasiga hal etilishi ham buni yorqin misola bo'la oladi.

Ijtimoiy xavfsizlik tizimi. Sobiq Germaniya kansleri Bismark tomonidan XIX asrda yaratilgan ijtimoiy sug'urta tizimi bugungi kunda ham Germaniyaning ijtimoiy siyosatining asosini tashkil etadi. Bu tizim pensiya ta'minoti, tibbiy xizmat, ishsizlik va baxtsiz hodisalardan sug'urtani o'z ichiga oladi. 2023-yil ma'lumotlariga ko'ra, Germaniyada ijtimoiy xarajatlar YalMning 25.9% ni tashkil etgan. Ijtimoiy harajatlar uchun yalpi ichki mahsulotning qariyb chorak qismini sarflanishi esa davlatning qanchalik ijtimoiy masalalar muhim ahamiyat kasb etishini va ijtimoiy adolatning ta'minlanganligini ko'rsatadi.

Ta'lim huquqining kafolatlanishi. Germaniyada barcha fuqarolar uchun bepul ta'lim tizimi mavjud. Federal konstitutsiyaning 7-moddasi ta'lim sohasida davlat nazoratini belgilaydi. Germaniyada oliy ta'lim ham amalda bepul bo'lib, bu ijtimoiy adolatni ta'minlashning muhim omilidir.

O'zbekistonda ijtimoiy adolatning konstitutsiyaviy ta'minlanishi

O'zbekiston Respublikasining 2023-yil yangi tahrirdagi Konstitutsiyasida ijtimoiy davlat va ijtimoiy adolat kabi prinsiplar yanada mustahkamlagan. Konstitutsiyaning 1-moddasi "O'zbekiston Respublikasi demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlatdir" deb belgilaydi. Konstitutsiyaning birinchi moddasidanoq davlatning ijtimoiy davlat ekanligining belgilanib

qo'yilishi, davlatda qanchalik ijtimoiy adolatni ta'minlashga va aholiga teng imkoniyatlar yaratish davrlarning eng muhim maqsad va vazifalaridan biri ekanligini ifodalaydi.

O'zbekiston konstitutsiyasida ijtimoiy adolat quyidagi yo'nalishlar orqali kafolatlanadi:

Ijtimoiy himoya huquqi. Konstitutsiyaning 57-moddasi ijtimoiy ta'minot huquqini belgilaydi: " Davlat nogironligi bo'lgan shaxslarning ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy sohalar obyektlari va xizmatlaridan to'laqonli foydalanishi uchun shart-sharoitlar yaratadi, ularning ishga joylashishiga, ta'lim olishiga ko'maklashadi, ularga zarur bo'lgan axborotni to'sqinliksiz olish imkoniyatini ta'minlaydi". 2023-yil holatiga ko'ra, O'zbekistonda 3.2 million kishi turli ijtimoiy to'lovlar oladi. Ijtimoiy yordamlarning aholiga berilishi bu jamiyatda vujudga kelayotgan, fuqarolar o'rtasidagi katta moddiy tengsizliklarni nisbatan kamaytirishga yordam beradi va bundan tashqari aholini qo'llab quvvatlashga yordam beradi.

Mehnat huquqlari va ularning himoyasi. Konstitutsiyaning 42-moddasi mehnat huquqini va uni himoya qilish kafolatlarini belgilaydi. 2019-2023 yillarda O'zbekistonda mehnat qonunchiligida keng ko'lamli islohotlar amalga oshirildi. Yangi tahrirdagi Mehnat kodeksi esa mehnatchilarning huquqlarini kengaytirdi va ijtimoiy sheriklik institutini rivojlantirdi.

Qiyosiy tahlil: o'xshashliklar va farqlar

Germaniya va O'zbekiston davlatlarining ijtimoiy adolat prinsipini ta'minlash mexanizmlarini taqqoslash va tahlil qilish orqali quyidagi xulosalarga olib keladi:

O'xshashliklar:

- Ikkala davlatda ham ijtimoiy davlat prinsipi konstitutsiyaviy darajada mustahkamlangan
- Mehnat huquqlari va ijtimoiy himoya tizimi rivojlangan
- Ta'lim va sog'liqni saqlash xizmatlariga umumiy kirish imkoniyatlari mavjud
- Ijtimoiy adolatni ta'minlashda davlat faol rol o'ynaydi

Asosiy farqlar: Germaniyada ijtimoiy bozor iqtisodiyoti asosida shakllantirilgan ijtimoiy himoya tizimi O'zbekistondagi davlat boshqaruviga asoslangan tizimdan farq qiladi. Germaniyada ijtimoiy sug'urta tizimi federal va shtat darajasida tashkil etilgan bo'lsa, O'zbekistonda markazlashtirilgan tizim mavjud. Moliyaviy imkoniyatlar jihatidan ham sezilarli farq mavjud. Germaniyada YaIMga nisbatan ijtimoiy xarajatlar O'zbekistondagiga qaraganda yuqori (25.9% ga nisbatan 12.3%). Bu farq iqtisodiy rivojlanish darajasi va moliyaviy imkoniyatlar bilan bog'liq.

Takomillashtirish yo'llari va tavsiyalar

O'zbekistonda ijtimoiy adolat prinsipini yanada samarali ta'minlash uchun quyidagi takliflarni berish mumkin:

1. Ijtimoiy sheriklik institutining rivojlantirilishi. Germaniya tajribasi asosida shuni xulosa qilish mumkin, ish beruvchilar, ishchilar va davlat o'rtasidagi hamkorlik ijtimoiy adolatni ta'minlashning samarali usuli hisoblanadi.
2. Ijtimoiy sug'urta tizimining modernizatsiyasi. Hozirgi markazlashtirilgan tizimni saqlab qolgan holda, uni yanada moslashuvchan va samarali qilish zarur.
3. Huquqiy himoya mexanizmlarining kuchaytirilishi. Ijtimoiy huquqlar sohasida sudlar faoliyatini kengaytirish va maxsus ijtimoiy sudlar tizimini yaratish masalasini ko'rib chiqish maqsadga muvofiq.

Xulosa

Ijtimoiy adolat prinsipi zamonaviy konstitutsiyaviy huquqning asosiy tushunchalaridan biri bo'lib, u davlatning legitimligi va barqarorligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Germaniya va O'zbekiston tajribasi ko'rsatadiki, ijtimoiy adolatni ta'minlashning turli yo'llari mavjud bo'lib, ularning samaradorligi mamlakat sharoitlari va iqtisodiy imkoniyatlariga bog'liq. O'zbekiston uchun Germaniya tajribasini o'rganish va milliy sharoitlarga moslashtirilgan holda qo'llash ijtimoiy adolat prinsipini yanada samarali amalga oshirishga yordam berishi mumkin. Bunda asosiy e'tibor ijtimoiy sheriklik institutlarini rivojlantirish, huquqiy himoya mexanizmlarini kuchaytirish va ijtimoiy xizmatlar sifatini oshirishga qaratilishi kerak.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Rawls J. A Theory of Justice. – Cambridge: Harvard University Press, 1971. – 607 p.
2. Brentano L. Die Sozialpolitik. – Berlin: Duncker & Humblot, 1925. – 345 S.
3. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland. – Berlin: Bundestag, 2023. – 89 S.
4. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.

**YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN
INNOVATION G'OYA VA YECHIMLAR**
II RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, 3-iyun

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent:
Scienceproblems team, 2025. – 245 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 3-iyun

ISBN 978-9910-09-176-6

Barcha huqular himoyalangan.
© Sciences problems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.